

Національна академія наук України
Науково-навчальний центр прикладної інформатики
Інститут інноваційної освіти

Актуальні наукові проблеми. Розгляд, рішення, практика

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної конференції
26–27 травня 2017 р.

У 2-х частинах
Частина перша

**Інститут
інноваційної
освіти**

**Міжнародні та всеукраїнські
науково-практичні конференції**

www.novaosvita.com

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Науково-навчальний центр прикладної інформатики

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

АКТУАЛЬНІ НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ. РОЗГЛЯД, РІШЕННЯ, ПРАКТИКА

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

*26–27 травня 2017 р.
м. Одеса*

У 2-х частинах

Частина перша

Одеса
Інститут інноваційної освіти
2017

УДК 001(063):378.4 (Укр)
ББК 72я43
А43

До збірника увійшли матеріали наукових робіт (тези доповідей, статті), надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.

*Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.
Автори беруть на себе всю відповідальність за зміст поданих матеріалів.
Претензії до організаторів не приймаються.
При передруку матеріалів посилання обов'язкове.*

Відповідає п. 12 Порядку присудження наукових ступенів Затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567.

А43 **Актуальні наукові проблеми. Розгляд, рішення, практика :** Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 26–27 травня 2017 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. У 2-х частинах. – Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2017. – ч. 1. – 188 с.

Матеріали конференції рекомендуються учнівській молоді, молодим вченим, науковим працівникам, викладачам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів тощо.

Відповідальний редактор: *І.В. Козак*
Коректор: *П.А. Немкова*

Матеріали видано в авторській редакції.

УДК 001(063):378.4 (Укр)

© Усі права авторів застережені, 2017
© Інститут інноваційної освіти, 2017
© Друк ФОП Москвін А.А., 2017

Підписано до друку 05.06.2017. Формат 60x84/16.
Віддруковано з готового оригінал-макету.
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Literaturnaya. Ум. друк. арк. 11,39.
Зам. № 0506-1. Тираж 100 прим. Ціна договірна. Виходить змішаними мовами: укр., рос., англ.

Виготівник. ФОП Москвін А.А. Поліграфічний центр «Сору Art».
69095, Запоріжжя, пр. Леніна, 109. Тел.: +38-067-259-11-89.
Інститут інноваційної освіти: e-mail: novaosvita@gmail.com; сайт: www.novaosvita.com

**Видання здійснене за експертної підтримки
Науково-навчального центру прикладної інформатики НАН України
03680, Київ-187, просп. Академіка Глушкова, 40.**

ЗМІСТ

Розділ 1 ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

<i>С.О. Артюх,</i> ФОРМУВАННЯ НАВИЧКИ ШВИДКОГО ЧИТАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ОСНОВА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ.....	3
<i>Є.О. Бохонько,</i> ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ЗАДАЧ АВТОТРАНСПОРТУ ЗАСОБАМИ ЛІНІЙНОГО ПРОГРАМУВАННЯ.....	6
<i>В.Д. Демиденко,</i> РЕКЛАМА ЯК ОДНА З ФОРМ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ.....	13
<i>Т.А. Некіз, О.А. Цуруль,</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У НАВЧАННІ БІОЛОГІЇ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.....	17
<i>В.О. Овчинникова-Мирошніченко,</i> ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК СКЛАДОВА ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ.....	20
<i>Ю.М. Остраус,</i> СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ».....	22
<i>Л.В. Сторчеус,</i> НОВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ.....	27
<i>О.М. Цимбал,</i> ЕСТЕТИЧНЕ ТА ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ.....	31
<i>Ю.О. Шевченко,</i> ГЕНЕЗА ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОСВІТНЬО-УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	33
<i>В.В. Штогрін,</i> ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	41

Розділ 2 КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

<i>В.Н. Бистрякова, А.М. Осадча, Є.П. Гула,</i> КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ВИМІР ЕПОХИ МЕТАМОДЕРНІЗМУ.....	44
<i>О.В. Кожеков,</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ЖИВОПИСІ США (2010-ТІ РОКИ).....	48

Т.А. НЕКІЗ,

студентка факультету природничо-географічної освіти та екології
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

О.А. ЦУРУЛЬ,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
психолого – педагогічних дисциплін

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У НАВЧАННІ БІОЛОГІЇ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Згідно Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 рр., Проекту Закону України «Про освіту» та Концепції Нової української школи розпочинається реформа, яка «перетворить українську школу на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку і конкурентоспроможності України» [4, с. 7]. Передбачаються кардинальні зміни в організації навчально-виховного процесу: перехід від традиційного (інформаційно-пояснювального) до компетентнісно-орієнтованого навчання. Ключовою компонентою Нової української школи є педагогіка партнерства, яка визначає доцільність організації інноваційного навчання – зорієнтовану на динамічні зміни в навколишньому світі навчальну та освітню діяльність, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості [1, с. 4]. Сутнісною характеристикою такого навчання є зміна ставлення до об'єкта навчання та перетворення його на суб'єкт, у результаті чого підвищується навчально-виховна ефективність занять, зростає рівень реалізації принципів свідомості, активності та якості формування компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

Об'єкт дослідження: навчально-виховний процес з біології у ЗНЗ.

Предмет дослідження: сутність та особливості впровадження інноваційних підходів у навчанні біології учнів основної школи.

Завдання:

1. Здійснити аналіз психолого-педагогічної, методичної літератури та шкільної практики з проблеми реалізації інноваційних підходів у навчанні біології учнів основної школи.

2. Охарактеризувати провідні інноваційні підходи до організації навчального процесу та особливості їх реалізації у навчанні біології.

3. Розробити інструктивно-методичні матеріали щодо реалізації інноваційних підходів у навчанні біології учнів 8 класу та здійснити їх апробацію в умовах реального навчального процесу.

Аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури [2; 3; 5; 6; 8; 9; 10; 11] з проблеми реалізації інноваційних підходів у навчанні біології свідчить, що впровадження в практику інновацій – це складний процес, який передбачає поступове оновлення і вдосконалення змісту, методів, засобів та педагогічних технологій навчання. Узагальнення результатів аналізу шкільної практики навчання біології дає підстави для виокремлення таких провідних інноваційних підходів: ІКТ, метод проектів, біологічні розминки, елементи ейдетики, інтерактивні прийоми навчання, технологія критичного мислення. Реалізація інноваційних підходів дає змогу раціонально розподіляти час уроку, забезпечує підвищення активності навчально-пізнавальної діяльності учнів, формування самостійності мислення, розвиток їх творчості та креативності.

У ході виконання завдань дослідження ми розробили та апробували під час педагогічної практики цикл уроків теми 7 «Зв'язок організму людини із зовнішнім середовищем. Нервова система» (8 кл., [7]), основу яких складають: біологічні розминки, ІКТ, прийоми інтерактивного навчання та прийоми розвитку критичного мислення.

Під час дослідження було проведено:

а) діагностичний зріз № 1 (ДЗ 1), який проводився напередодні, на завершальному етапі стандартного, традиційного уроку;

б) діагностичний зріз № 2 (ДЗ 2), який проводився на завершальному етапі заключного уроку, проведеного за авторськими інструктивно-методичними матеріалами.

Анкетуванням було охоплено 18 учнів 8 класу однієї зі шкіл м. Києва (табл. 1). Анкети містили рефлексивні запитання, які є загальновідомим інструментарієм реалізації зворотнього зв'язку щодо якості ходу і результатів навчального процесу.

Таблиця 1

Результати анкетування

№ з/п	Запитання	Варіанти відповідей	Кількість учнів (%)		Приріст (%)
			ДЗ 1	ДЗ 2	
1	Мій настрій на початку уроку	добрий	83	89	+6
		поганий	17	11	
2	Матеріал уроку для мене був	зрозумілим	70	80	+10
		незрозумілим	30	20	
		корисним	65	70	+5
		некорисним	35	30	
3	Урок мені здався	цікавим	72	88	+16
		нудним	28	12	
		короткотривалим	70	75	+5
		довготривалим	30	25	
4	За урок я	не втомився/лась	67	78	+11
		втомився/лась	33	22	
5	Своєю роботою на уроці я	задоволений/на	83	94	+11
		незадоволений/на	17	6	
6	На уроці я був/була	активним/ною	22	34	+12

		пасивним/ною	78	66	
7	Мій настрої наприкінці уроку	поліпшився	70	87	+17
		погіршився	30	13	
8	Домашнє завдання мені здалося	легким	60	78	+18
		важким	40	22	
		цікавим	57	64	+7
		нецікавим	43	36	

Джерело: розроблено авторами.

Порівняння результатів діагностичних зрізів та їх аналіз дають підстави для висновків про позитивну динаміку за більшістю показників, а отже і позитивний вплив на учнів розроблених інструктивно-методичних матеріалів для проведення уроків біології із застосуванням інноваційних підходів навчання. Перспективними вважаємо подальші дослідження проблеми у контексті реалізації Концепції Нової української школи.

Література

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Доманчук Х.М. Використання Інтернет-ресурсів у навчальному процесі з біології / Х.М. Доманчук, О.А. Цуруль // Пошук молодих: матеріали Всеукр. студ. наук.-практ. конф. [“Актуальні проблеми природничо-математичної освіти в середній і вищій школі”], (Херсон, 18-19 квітня 2013 р.) / Укл.: В.Д. Шарко, І.В. Коробова. – Херсон: ПП В.С. Вишемирський. – 2013. – Вип. 12. – С. 195-197 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/2051/1/%D0%A1%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B0%D0%BF%D1%80%202013.pdf#page=196>.
3. Ковальчук В.І. Інноваційні підходи до організації навчального процесу / В.І. Ковальчук. – 2-е вид. доп. і перероблене. – К.: Шк. світ, 2011. – 128 с.
4. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>.

5. Кулініч О. Інтерактивні уроки біології людини. 9 клас / О. Кулініч, Л. Слободянюк. – К.: Шкільний світ, 2007. – 128 с.
6. Кулініч О. Конструюємо сучасний урок біології / О. Кулініч // Біологія. Шкільний світ. – 2013. – № 1. – С. 14-23.
7. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activition/zagalnaserednya/navchalni.programy.html>.
8. Стецюк Л.І. Урок, якого чекають учні: Всебічний розвиток особистості / Л.І. Стецюк // Все для вчителя. – 2006. – №15/16 (14 серпня). – С. 20-28.
9. Цуруль О.А. Розвиток критичного мислення при вивченні розділу «Царство Рослини» / О.А. Цуруль, С.В. Мілюкова // Наукова спадщина академіка М.М. Гришка: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Глухів, 13-14 квітня 2005). – Глухів: ГДПУ, 2005. – С. 229-231 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/8962>.
10. Цуруль О.А. Технологія розвитку критичного мислення у змісті методичної підготовки сучасного вчителя біології / О.А. Цуруль // Імплементация сучасних технологій навчання у навчальний процес: матеріали Міжнар наук. конф. (м. Київ, 17-18 березня 2015 р.). – К.: Вид-во НУХТ, 2015. – С. 272-276 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19884/1/implement%202015.pdf#page=272>.
11. Швая О.П. Напрямки використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі з біології ЗНЗ / О.П. Швая, О.А. Цуруль // Науковий вісник СНТ ім. Григорія Волинки: матеріали VIII Міжнар. наук. форуму [«Простір гуманітарної комунікації»], (м. Київ 28-30 жовтня 2015 р.) – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – Вип. 1. – С. 134-137. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://snt.npu.edu.ua/images/doc/Naukoviy_visnik_studentsi_Verstka.pdf.